

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglaš v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), JULY 9, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 158

PODMORNICE POGREZNILE 10 NADALJNIH JAPONSKIH LADIJ

Te ladje niso vključene v enajstih japonskih bojnih ladjah, ki so bile pogreznjene v začetku tega tedna

JAPONSKI ČASOPIS V TOKIJU PRIZNAVA ZAVEZNIŠKI PRITISK NA NOVI GVINEJI IN SOLOMONIH

Mornariški departament je večeraj naznanil, da so ameriške podmornice pogreznile nadaljnjih deset japonskih transportnih in oskrbovalnih ladij. Te pogreznjene ladje niso vključene v število enajstih bojnih ladij — križark in rušilcev — ki jih je pogreznila ameriška mornarica v noči od 5. na 6. julija.

Nadaljuje izkrcanje Amerikancev

Zavezniški glavni stan naznanja, da so se izkrcali ameriški vojaki na dveh nadaljnjih točkah Nove Georgije. Te operacije imajo namen, odrezati japonsko bazo Mundo od kraja Bairoko ter od baze Vile, ki leži preko Kula zaliva na Kolombangara otoku.

Z zadnjimi japonskimi ladjami, ki so jih pogreznile ameriške podmornice, je doseglo število trgovskih ladij, ki so jih pogreznile naše podmornice, 283.

Kanadski Jugoslovani pozdravljajo Ujedinjeni odbor ameriških Hrvatov, Srbov in Slovencev

Ujedinjeni odbor ameriških Srbov, Hrvatov in Slovencev je prejel od kanadskih Srbov, Hrvatov in Slovencev sledeči pozdrav:

Ujedinjenemu odboru ameriških Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dragi bratje:

V imenu organizacije Saveza Kanadskih Hrvatov, Saveza Kanadskih Srbov in Zveze kanadskih Slovencev, mi, podpisani, pristočno pozdravljamo ustanovitev Ujedinjenega odbora ameriških Hrvatov, Srbov in Slovencev.

V teh dneh, ko se borba med silami fašizma in silami demokracije približuje svojim najodločnejšim in najusodnejšim momentom, in ko si prizadeva fašistična propaganda z vsemi svojimi močmi, da razdvoji in razbije edinstvo demokratičnih sil, katera propaganda je izredno aktivna med Srbi, Hrvati in Slovenci, boljše in potrebnije stvari, kakor da ste ustanovili Ujedinjeni odbor ameriških Hrvatov, Srbov in Slovencev, niste mogli storiti. Ta vaš korak pomenja novo dobo v življenju in borbi ameriških Hrvatov, Srbov in Slovencev ter je neprecenljive važnosti in koristi za splošno ameriško demokratično življenje in za borbo proti sovražnikom človečanstva.

Ta vaš korak pomeni težak udarec sovražnikom skupnega življenja treh bratskih narodov, v ujedini, novi Jugoslaviji, kakor tudi sovražnikom sloge in edinstva med nami na ameriškem kontinentu. Ta korak je tudi najboljša doslednost edinstva junaških Srbov, Hrvatov in Slovencev v Narodni osvobodilni vojski Jugoslavije ter pomeni zanje veliko podporo.

Uverjeni smo, da bodo ta vaš

Japonci priznavajo svoje težkoče

Japonski časopis Asahi, ki izhaja v Tokiju, priznava zavezniški pritisk na Solomoni in Novi Gvineji.

Japonska letalska sila je napadla Salamauo, pri čemer je bilo sestreljenih dvoje japonskih letal.

BOMBARDIRANJE NEMCIJE

LONDON, petek, 9. julija. — Po štirih nočeh zastoja so odgrmeli snoči angleški bombniki zopet nad Nemčijo, kjer so bombardirali tamošnje vojne industrije.

Nemci utrjujejo Dansko

STOCKHOLM, Švedska, 8. julija. — Nemci grade s silno naglico utrdbne na Zeelandu, danskem otoku, na katerem stoji mesto Kodanj (Copenhagen). Smoter teh utrdb je, zaščititi Dansko pred invazijo preko Švedske.

korak pozdravili vsi ljubitelji svobode in neprijatelji fašizma, zlasti pa ameriški in kanadski Jugoslovani. Zagotavljamo vam, da bomo tudi mi v Kanadi nadaljevali v tem pravcu z našim delom. Toplo vas pozdravljamo ter vam želimo vsestranski uspeh v vašem skupnem delu.

V imenu Saveza Kanadskih Hrvatov, Nacionalni tajnik: Edo Jardaš.

V imenu Saveza Kanadskih Srbov, Nacionalni tajnik: Maksim Bjelić.

V imenu Zveze kanadskih Slovencev, Nacionalni tajnik: Rajmund Mavrin.

V Torontu, 28. junija, 1943.

Začasni naslov Ujedinjenega odbora ameriških Hrvatov, Srbov in Slovencev je:

Louis Adamić, Milford, New Jersey.

Tajniki tega odbora so:

Petar Radić,

Mirko Marković,

Janko N. Rogelj.

MUSSOLINI JE POSTAL PONIŽEN

LONDON, 6. julija. — Alessandro Pavolini, rimski radiokomentator, je večeraj izjavil, da Mussolinijev govor, ki ga je imel premier dne 24. junija pred fašističnim direktoratom, se sedaj ni bil natisnjen. Razlog za to je, "ker Mussolini mrzi idejo, da bi se njegove govore tiskalo..."

(Včasih pa Musso ni bil tako ponižen in skromen ter je dosledno poskrbel, da je bil tisk poln njegovih slik in govorov. Uredništvo).

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znamk!

Janko N. Rogelj, direktor publicitete:

Akcija JPO,SS ima zaupanje pri narodu

Glavni blagajnik Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija, Leo Jurjovec mi pošilja poročilo o dohodkih v mesecu juniju. Ni tako slabo, ampak še boljše bi bilo lahko, ako bi se povsod tako zanimali za pomožno akcijo, kakor kaže junijsko poročilo.

No, ni tako slabo, da bi jokali, saj za mesec junij so bili dohodki \$2,242.29, za mesec maj \$2,442.23 in za mesec april pa \$1,412.14, skupaj za tri mesece \$6,096.66. Narod še mora imeti zaupanje v JPO,SS, da je prišel v treh mesecih nad šest tisoč dolarjev.

V blagajni JPO,SS je bila dne 30. junija 1943 že lepa vsota, namreč \$53,337.02. Od tega denarja je bilo istega dne vloženo \$48,655.00 v ameriške vojne bonde, v pomoč naši novi domovini — Ameriki.

V mesecu juniju je glavni blagajnik sprejel prispevke od sledečih:

Andy Milosovich in prijatelji, Trinidad, Colo., \$5.00; lokalni odbor št. 1, Joliet, Ill., \$72.00; Jakob Zadnik, Kenosha, Wisc., \$5.00; lokalni odbor št. 34, Detroit, Mich., \$87.50; John Kaušek, Eveleth, Minn., \$5.00; podružnica št. 9 SANS, Willock, Pa., \$7.95; lokalni odbor št. 29, Bridgeport, Boydsville, Ohio, \$50.00; Slovenska ženska zveza, \$800.00; podružnica št. 44 SANS, Trautman, Mich., \$50.00; lokalni odbor št. 30, San Francisco, Calif., \$275.00; lokalni odbor št. 21, Denver, Colo., \$123.00; lokalni odbor št. 9, Waukegan, Ill., \$250.00; lokalni odbor št. 17, Rock Springs, Wyo., \$57.82; Waukegan and North Chicago War Chest \$450.00; in obresti na banki \$4.02. — Skupaj \$2,242.29.

Hvala lepa vsem v imenu glavnega odbora JPO,SS in v imenu vseh onih trpečih in zasužnjenih bratov in sester v domovini, ki bodo dobili pomoč, ko bo vojna končana.

Prvo in častno mesto v prispevkih ima Slovenska ženska zveza, ki je prispevala \$800.00. Predsednica SZŽ, Marie Prislund, je neutrudljiva zagovornica naše pomožne akcije, in prav tako tudi tajnica SZŽ, Josephine Erjavec, ki je podpredsednica JPO,SS.

Naši Slovenci in Slovenke v Waukeganu, Ill., v ameriški Ljubljani, imajo prava in narodno-zavedna slovenska srca. Poslali so vsoto \$250.00, a poskrbeli so tudi, da je Waukegan in North Chicago War Chest organizacija poslala \$450.00, torej je bil skupen prispevek iz ameriške Ljubljane \$700.00.

(Nadaljevanje na 3. strani)

PODGANA NA MORJU

LONDON, 7. julija. — Nekatere sredi širnega oceana jadra danes po vsej priliki neka osamljena podgana.

Stvar je sledeča: Posadka neke angleške podmornice je ušla v podmornico podgano, katero je zaprla v kletko, končno pa sklenila, da se je odkriža.

Moštvo je pripravilo zaboj od mila kot splav, pritrdilo sredi zaboja škaflo iz kositra, v katero so natrpali živila in vodo, nato pa so položili v zaboj podgano ter jo spustili na morje. Želeč ji srečen pot.

Ujetnik v Islandiji

Na sliki je prvi Nemec, ki je bil ujet na Islandiji. To je letalski seržant Manfrak, ki sedi mrko ob mizi, na kateri je njegovo kosilo. Poleg njega stoji ameriški vojak. Manfrak je odskočil s padalom, ko je bilo sestreljeno njegovo letalo.

Papuanci so dobri vojaki

PORT MORESBY, Papua, 6. julija. — Eno najzanimivejših bojnih enot na Novi Gvineji tvori neki papuanski pehotni bataljon, sestojec iz domačinov, ki pripadajo skoraj vsem domačim rodovom.

Organizacija teh bojevnikov si je stekla sijajen sloves džunglskih borcev. Papuanci so izborni strelci in pogumni bojevniki, kadar je treba očistiti bojišča in porezati Japoncem glave. Oni znajo zasledovati sovražnika po cele dni, ne da bi jim pošla potrpežljivost.

Ko je nedavno inteligenčno vodstvo poslalo nekega Papuana z naročilom, naj gre in priveže japonskega ujetnika, od katerega se je hotelo dobiti informacije, se je Papuancem vrnil šele čez deset dni s svojim ujetnikom. Povedal je, da je moral pobiti dvajset Japoncev, preden se mu je posrečilo dobiti enega živega v pest.

Pvt. Roland Centa, sin Mr. in Mrs. Anton Centa, 1435 E. 173 St., je bil v akciji v Afriki ranjen. Dobil je za to odlikovanje Purple Heart. Njegovi znanci in prijatelji mu lahko pišejo na sledeči naslov: Pvt. Roland Centa, 35047249, Co. C. 2nd Cont. Hospital, A.P.O. 700, c-o Postmaster, New York City, N. Y.

Na devet-dnevem dopustu se nahajata Louis in Victor Jančič, sinova Mrs. M. Dodič, 977 E. 239 St., Euclid, O. Prišla sta iz Great Lakes, Ill.

BOLEZEN

V mestni bolnišnici se nahaja Andy Bertosa, sin Mrs. Mary Bezek, 15938 Whitcomb Ave. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo, da bi se mu ljubo zdravje kmalu povrnilo!

Jugoslovani nočejo sejati in žeti za Nemce

V nekaterih okrajih Jugoslavije je obdelane komaj 15 odstotkov zemlje. — Nemci hvalijo Nedića.

ISTANBUL, 7. julija. — Časopisje v Nemčiji, Madžarski in Jugoslaviji priznava, da je v zasedeni Srbiji vedno večji odpor proti Hitlerju in njegovim zahtevam.

Madžarski časopis "Pester Lloyd" poroča, da "vlada" generala Nedića v Beogradu dviga cene soli, sladkorju in drugim produktom. Železniška tarifa se je zopet zvišala za dvojno ceno. Dalje se uveljavlja vsakovrstne mere, da bi se prisililo ž njimi kmete do plačevanja davkov, kateremu plačevanju se slednji izogibajo.

"Liste agentov, ki nadzirajo okrožja, so bile uničene povsod, kjer so partizani na oblasti," pravi časopis.

Isti časopis poroča, da jugoslovanski kmetje nočejo obdelovati polj, ker vedo, da bi letino in pridelke poželi in pobrali nacisti. V nekaterih okrajih je obdelanih komaj 15 odstotkov zemlje.

Nemško časopisje hvali dobro voljo generala Nedića, ki je proglasil carine prost izvoz vsemu blagu, ki odhaja v Nemčijo.

Miss Pintarich utionila

Včeraj popoldne ob 5:30 je utionila v Eriškem jezeru dvajset let stara Mary T. Pintarich, ko se je prevrnil čoln, v katerem se je vozila z dvema tovarniškima po cele dni, ne da bi jim pošla potrpežljivost. Ko je nedavno inteligenčno vodstvo poslalo nekega Papuana z naročilom, naj gre in priveže japonskega ujetnika, od katerega se je hotelo dobiti informacije, se je Papuancem vrnil šele čez deset dni s svojim ujetnikom. Povedal je, da je moral pobiti dvajset Japoncev, preden se mu je posrečilo dobiti enega živega v pest.

Mary T. Pintarich, ki je bila po vsej priliki Slovenka ali Hrvatica, je bila zaposlena v Richman Bros. tovarni ter je stanovala na 15017 Darwin Ave., kjer zapuša očeta in mater ter dvoje sester: Mrs. Jean Lucas ter 13 let staro Lillian.

USTANOVNA SEJA

Vse one žene, matere, sestre in hčere jugoslovanskih vojnih veteranov, katere nameravajo pristopiti k podružnici, ki se jo bo pridružilo American Yugoslav Legion, Post "Yadran", so vabljeni, da pridejo na ustanovno sejo, ki se vrši v nedeljo, 11. julija, ob 2. uri popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vse navzoče žene bodo častno zaprisežene v ta novi odsek po jugoslovanskem konzulu dr. James W. Mally-u.

SEJA SOC. KLUBA ŠT. 27

Nocoj, ob 8. uri se vrši redna mesečna seja Soc. kluba št. 27 JSZ v navadnih prostorih. — Članstvo je vabljeno, da se seje udeleži v polnem številu.

NEMŠKI PREBOJ RUSKIH BOJNIH ČRT PRI BELGORODU

Povsod drugod pa ruska fronta trdno drži in na severu so Rusi celo priborili nazaj nekaj izgubljenega ozemlja

SEDAJ JE V TEKU NAJSILNEJŠA BITKA TANKOV V ZGODOVINI

Nemški tanki so zabili večeraj nadaljno zagozo v ruske linije na belgorodskem odseku v bitki tankov, ki je najsilnejša, kar jih pozna zgodovina, toda povsod drugod so Rusi vzdržali na svojih pozicijah ter so na severu celo pridobili nazaj nekaj izgubljenega ozemlja.

1,843 nemških tankov in 810 letal uničenih

Ruski ogenj je uničil večeraj Nemcem nadaljne 304 tanke in 161 letal, s čemer je doseglo število v štirih dneh razbitih nemških tankov 1,843 in 810 letal.

35,000 mož nemških izgub

Nemci imajo doslej nad 35,000 mož izgub. V četrtek, to je večeraj, je padlo v enem samem

ALI SO BORBE ZA SVOBODO JUGOSLOVANOM V SRAMOTO?

"South East Europe Front", publikacija, ki jo izdaja kot svoj uradni buletin jugoslovanska vlada v Londonu, je pričela pod naslovom "Pan-Serb or just Yugoslav?" članek, v katerem je rečeno med drugim sledeče:

"Partizani kot vseobči pokret predstavljajo masno nacionalno silo, občo jugoslovansko vstajo, revoluto, ki še ni popolno koordinirana..."

Službeni buletin Jugoslovanskega informacijskega centra v New Yorku, št. 5 od 13. marca 1943 pa objavlja v angleščini gornji stavek tako-le:

Počastitev letalcev v Metle mesto topičev

MIAMI, Fla., 8. julija. — Japonski letalci, ki so se tako skrbno umikali topičem, montiranim v repih ameriških bombnikov, ki so napadli Tokio, so se v resnici ogibali samo držalom metel.

Ta trik je razodel danes letalski kapetan R. O. Joyce, ki se je udeležil tega poleta.

Joyce je izjavil, da je padlo generalu Jimmy Doolittle-u v glavo, da bi pomolil držala metel iz repov svojih letal, potem, ko je slišal, da je bilo japonskim pilotom naročeno, da se morajo ogibati repom ameriških letal, katerih nekatera so imela tam nameščene topiče. Ker Doolittlejeva letala, s katerimi je napadel Tokio, niso imela teh topičev, si je pomagal iznajdljivi poveljnik poleta s tem, da je ukazal tam nastavitv držaje od metel. Trik se je obnesel.

Pilot in kapetan tega bombnika je 24 let stari Robert K. Morgan, ki je bil zaposlen osem mesecev v tej tovarni, preden je odšel k ameriški zračni sili. On in njegovo moštvo — vseh skupaj je deset oseb — so nastopili na velikem odru pred tovarno, kjer so pozdravili navzoče, nakar so imeli kratke govore. Največje presenečenje pa je doživel pilot Morgan, ko je stopila predenj originalna "memfiška krasotica," njegova nevesta, 20-letna Margaret Polk iz Memphis, ki jo je dobilo vodstvo tovarne popolnoma tajno iz Memphisa.

Med ostalimi govorniki sta govorila tudi euclidski župan Sims in clevelandski župan Fr. J. Lausche.

POPRAVEK

Sporočila se nam, da zapuša pokojni Frank Gerbec, ki je pred kratkim umrl v Port Alleghany, Pa., brata Jakoba, stanujočega na 1447 E. 173 St., v Clevelandu ter brata Jožefa in sestri Rezo in Franco v starem kraju.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):	
For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	
For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25
For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KAJ SLUŽI "PROSVETI" ZA SREDSTVO DOKAZOV

V uvodniku o "Novi jugoslovanski vladi" ugotavlja čikaška "Prosveta" med drugim tudi sledeče:

"General Draža Mihajlovič je ostal še nadalje vojni minister, dobil pa je namestnika v Londonu. Dejstvo, da je reorganizirana vlada obdržala Mihajloviča v svoji sredi, dokazuje, da so zlobna natolcevanja napram njemu, ki se vlečejo že mesece, brez podlage. Bila je dolga vrsta poročil—ki pa na dnu vsa potekajo iz enega vira: komunističnega!—da Draža prejema orožje in štelivo od Italijanov; nadalje so poročali, da je sovjetska vlada protestirala v Londonu proti Mihajloviču in da se je angleška vlada pritožila čez njega. Vse te vesti so ostale nepotrjene. Fakt je, da do danes še ni bilo nobene uradne pritožbe proti njemu. Vse, kar so do danes nagobezdali proti njemu, je prišlo iz privatnih krogov. O jugoslovanski vladi si lahko mislimo, kar hočemo, ne moremo si pa misliti, da je tako neumna, da bi kljubovala vsaj Angliji, katere gost je, z obdržanjem Mihajloviča, ako bi ta sumila kaj o njem. To lahko brez skrbi sklepa vsakdo, komur je za resnico—brez ozira na Mihajlovičovo politiko, o kateri sploh ne vemo, kakšna je."

Evo, vse je jasno, da bolj biti ne more! Dejstvo, da je "reorganizirana" in "jugoslovanska" orientirana vlada (v kateri je DESET Srbov, dva Slovenca in dva Hrvat!), obdržala Mihajloviča v svoji sredi, dokazuje, da so vsa zlobna natolcevanja napram njemu brez podlage in da potekajo vsa "gobezdanja" iz—komunističnega vira... "Uradnih" protestov proti njemu da še ni bilo, pravi "Prosveta." Dvoje ali troje protestov sovjetske vlade, katerih datume smo svoječasnno navedli v naših uvodnikih, "Prosveta" ne smatra za uradne proteste. Kdo pa naj uradno protestira? Glede Mihajlovičeve politike pravi, da sploh ne vemo, kakšna je. Kako da ne vemo? Saj je bilo vendar v "Srbobranu" ponovno in ponovno javno in v angleščini pribito, da je velikosrbska in da Mihajlovič in njegovi četniki ne marajo ne federativne ne kakršne koli Jugoslavije, temveč Veliko Srbijo! Prosvetin člankar bi moral čitati te zanimive ugotovitve, da ne bi več hodil brez derezi na ledena tla.

Dalje ugotavlja "Prosveta," da potekajo vsa Mihajlovičeva neprijazna poročila iz komunističnih virov. Morda, morda, ampak če je tako, je teh "komunistov" ko lista in trave. Med slovenskimi in ostalimi jugoslovanskimi naj omenimo samo najbolj znane: Adamiča, pisatelja svetovnega slovesa; Balokovića, goslarkega virtuozu, ki je koncertiral že na vseh pomembnejših odrih sveta in pred glavari evropskih kraljevskih hiš; dr. Stojana Pribičevića, pisatelja in sourednika veleugledne ameriške revije "Fortune;" dr. Josipa Goričarja, kremenitega Slovenca in Jugoslavana in bivšega avstrijskega diplomata, i. dr. Navedli smo samo one, ki so od činiteljev, ki bi jim utegnili moralno ali materialno škodovati, neodvisni; odvisnih kritikov generala Mihajloviča in njegove akcije odnošno neakcije, ne bomo navajali.

Dalje bo moral "Prosvetin" člankar uvesti med komuniste urednike in poročevalce lista "New York Times" ter ostalih newyorških in čikaških dnevnikov, ker vsi ti poročajo o Mihajlovičevih kupčijah z Italijani.—Sicer pa se je baš "komunističnim" virom zahvaliti, da je svet izvedel o velikopoteznih borbah jugoslovanskih partizanov. Če ne bi bilo teh poročil, bi svet še danes proslavljal mitične kreposti legendarnega junaka, kateremu je nad leto dni zažigal kadilo.

Toda k sreči, ne gleda ves svet na "reorganizacijo" jugoslovanske vlade in na njenega vojnega ministra s takšnimi očmi, kakor urednik "Prosvete." "Reynold

Slovenija pod jarmom Hitlerja in Mussolinija

D. GUSTINCIČ

2. Oris zgodovine Slovencev in njihove borbe za narodno osvobodjenje do prve svetovne vojne

Slovenci so zasedli vzhodne Alpe in del Furlanske ravnine v Italiji, po odhodu Langobardov v Italijo, to je, koncem VI. stoletja. Pa ker so jih z vzhoda pritiskali Avari, so bili prisiljeni iskati pomoči pri Bavarih, kar jih je napravilo odvisne od slednjih.

Pozneje, ko je Karel Veliki osvojil severno Italijo, ukrotil Bavare (788), razbil Avere in zasedel Alpe in Panonijo (sedanja Ogrska) do Donave, so Slovenci z Bavari vred prišli pod njegovo oblast. Karel Veliki je razdelil slovensko ozemlje med svoje vazale, in Slovenci so potem skozi vso fevdalno dobo ostali pod oblastjo tuje gospode.

Kdorkoli je bil gospodar nad vzhodnim alpskim ozemljem, temu so se morali Slovenci pokoriti. Izredno važen položaj Slovencev na pragu Italije je privlačeval vse osvobodilce Italije, ali ker so bili Slovenci maloštevilni se niso mogli uspešno upirati tujcem in si vzpostaviti svoje lastne države.

Leta 1282 je glavno ozemlje Slovencev prišlo pod vladno Habsburžanov, in od tega časa pa do leta 1918 je ostalo v njihovi oblasti.

Zgodovina Slovencev izza dobe fevdalizma, to je zgodovina borbe slovenskih kmečkih mas proti tujim fevdalnim gospodarjem kaže kako je bila ta borba otežena s tem, ker so se morali Slovenci boriti ne le samo proti tujim posvetnim, ampak tudi proti tujim cerkvenim fevdalom.

Da bi čim uspešneje obvladali Slovence, so Karel Veliki in njegovi nasledniki podarili široke kose slovenske zemlje nemškimi katoliškimi škofom, ki so razširjali katoliško vero med Slovenci. Nemški škofje so brezsrčno izkoriščali slovenskega kmeta; naseljevali so tudi na slovensko ozemlje Tirolske in Salcburške koloniste, da bi tako imeli zaveznike in pomagače v borbi proti slovenskemu kmetu, ki ga je cerkev izkoriščala. Prvi slovenski kmečki upori so izbruhnili ravno na cerkvenih fevdalnih posestvih.

Za časa velike kmečke uporne vojske v Nemčiji 1525, so tudi med slovenskimi kmeti izbruhnili nemiri. Že leta 1515 (Stara Pravda) so se slovenski kmetje združili v "Kmečko Zvezo", ki je imela v svojih redovih okoli 80.000 članov. Upor je bil zadušen po fevdalih, ali

News" v Londonu je, na primer, objavil članek, ki je izval veliko zanimanje vseh demokratičnih krogov. V tem članku je rečeno, da je demokratska javnost pričakovala od nove vlade boljše in večje stvari, zlasti z ozirom na važno in pereče vprašanje partizanov in Mihajloviča. Kakor "Prosvetin" člankar, tako tudi "Reynold News" trdi, toda v popolnoma drugačnem smislu, da se je prava prav nove vlade pokazala baš v obdržanju Mihajloviča kot vojnega ministra!... Imenovanje poslušnega vojnega ministra Živkovića pa se smatra kot postopni korak v smeri proti odstranitvi Mihajloviča z njegovega sedanjega položaja in proti razrešenju od njegovih dolžnosti!...

Nadaljnje objektivno in inteligentno razmotrivanje o "reorganizirani" jugoslovanski vladi smo brali tudi v "Proletarcu" izpod peresa njegovega urednika Zaitza. V tem članku je dokaj jasno in nazorno povedano, kakšni so cilji mešetarije, čije posledica je, da je ostal Mihajlovič še vedno v vladi, v kateri je itak samo po imenu.

Želeti bi bilo, da bi se tudi urednik "Prosvete" že končno prenehal smešiti in vihteti kopje za režim, ki ga predstavlja nesposobna in za duhom časa krevljajoča jugoslovanska vlada.

razredna borba slovenskih kmetov se je nadaljevala. Leta 1573 so se slovenski kmetje vnovič organizirali, ali to pot skupno s hrvaškimi kmeti, ter so dvignili upor, katerega je vodil kmečki revolucionarni vođa Matija Gubec. Slovenski in hrvaški kmetje pa so bili tudi to pot premagani, ali upori slovenskih kmetov so se ponavljali vse do začetka XVIII. stoletja.

Od XV. stoletja naprej, in skozi cela tri stoletja je slovensko ljudstvo mnogo trpelo zaradi turških vpadov. Turški vpadniki so po Sloveniji kradli živino in vse drugo, in odvajali so v sužnost ženske in mladino.

Iz mladeničev so potem vzgajali janičarje. Kar kmetu niso odvzeli graščaki, so mu uropale turške roparske bande, tako da je slovenski kmet neizmerno trpel. To je še bolj podžigalo duh upora med Slovenskimi kmeti, kar je vodilo do pogostih izbruhov in uporov. Vodje kmečkih upornikov čet so bili mali posestniki, ki so se protivili nadvladi velikih graščakov; taki voditelji niso bili zanesljivi, ter so kot zastopniki kmetov delali kompromise, vsled česar slovenski kmetje niso mogli premagati svojih zatiralcev.

Tako je slovenski kmet ostal suženj nemških in italijanskih graščakov do samega konca fevdalne dobe v Srednji Evropi.

Prvikrat se je slovenski narod osvobodil avstrijske nadvlade za časa napoleonskih vojsk. Z namenom, da bi odrezal evropski kontinent od morja, je Napoleon leta 1809 ustanovil Ilirijo, ki je vsebovala večji del slovenskih in hrvaških okrajev. Ustanovitev te države je prinesla slovenskim kmetom začasno osvobodjenje od tlačanstva, ali francoska vojaščina je neizprosno izkoriščala slovenskega kmeta, radi česar je prišlo tu in tam do odkritih uporov. Vsekakor je osvobodjenje izpod starih tlačiteljev silno pokrepilo revolucionarni duh slovenskih kmetov. Zrevolucioniralo je tudi slovensko inteligenco, na čelu s prvimi bolj značilnim pesnikom Valentinom Vodnikom. Vsekakor pa so Slovenci po padcu Napoleona zopet padli pod oblast avstrijske reakcije.

Prvi v resnici narodni podvig je prinesla slovenskemu narodu revolucija leta 1848. Čeravno je v tej dobi slovenska buržoazija bila še gibka, in slovenske kmečke mase še skrajno nerazvite, so se pri Slovincih pojavile

le prve politične organizacije, res, ne v sami Sloveniji, ampak na Dunaju in v Gradcu, kjer se je tedaj zbirala slovenska inteligenca. V teh političnih organizacijah se je rodil prvi slovenski narodno-politični program. Ker pa je tedaj bila največja zapreka za razvitje mlade slovenske buržoazije razkosanost slovenskega narodnega ozemlja, raztrganega na šest do sedem samostojnih okrajev, je mlada slovenska inteligenca postavila na plan kot prvo zahtevo "Ujedinjeno Slovenijo", kar je pomenilo ujedinjenje celega slovenskega ozemlja bivše Avstrije v eno avstrijsko vojvodino z avtonomno upravo. Slovenci so zahtevali tudi enakopravnost slovenskega jezika z nemškim v vseh šolah in uradih.

Avstrijska revolucija 1848 leta je bila udušena. Agrarno vprašanje ni bilo docela rešeno, ostali so veleposestniki, ki so obdržali zase najboljše zemljišča, gozdove, in oblast v svojih rokah. Slovensko kmečko prebivalstvo je padlo v zelo težki položaj, in s tem je bilo zadržano tudi gospodarsko razvite slovenskih mest, v katerih so prevladovali nemški in italijanski obrtniki, kot tudi nemški in italijanski trgovci. Politično življenje je zastalo, in novi podvig narodnega razvoja se je poklinal šele po padcu absolutne monarhije in vpeljanju konstitucije v stari Avstriji, to je po letu 1867.

Vsekakor avstrijska ustavnost ni ustvarila za Slovence osnovnih pogojev nadaljnjega gospodarskega in kulturnega razvoja, posebno ne "Ujedinjenje Slovenije". Slovenci so ostali še nadalje teritorialno razkosani med šestimi avstrijskimi vojvodinami in eno ogrsko, (del Slovencev, okrog 30.000, je ostalo od leta 1866 pod Italijo), v katerih so bili pomešani z Nemci in Italijani, ki so povsod imeli večino, izključivši centralno vojvodino Kranjsko, ki je pravo etniško ozemlje Slovencev. Nemški in italijanski veleposestniki z ene strani in naraščajoča slovenska buržoazija z druge strani, so vse bolj in bolj pritiskali na slovensko kmečko ljudstvo in na pomalem se razvijajočo slovenske mestne sloje. V sled tega je politična diferenciacija med Slovenci zastala, in šele v začetku zadnjega desetletja prejšnjega stoletja so se pojavile pri njih tri samostojne politične stranke. Prva, liberarna, ki se je imenovala narodno-napredna stranka, to je stranka mestnih trgovcev ter drugih mestnih slojev, kot tudi kmečkih verižnikov in kulakov. Druga, katoliška, pozneje takojimenovana Slovenska narodna stranka, pod vodstvom katoliške duhovščine, ki se je opirala na svojo cerkveno organizacijo in na kulakovstvo. Večino te stranke so sestavljali mali in srednji kmetje, ki so jih privlačevala gesla: "Proti verižnikom in kapitalizmu"; na to stranko so se naslanjali tudi maloštevilni slovenski veleposestniki. In končno, tretja social-demokratska stranka delavskega razreda, ki se je rodila okoli večjih industrijskih podjetij, katere so lastovali nemški in italijanski kapitalisti.

Te prilike, ko je namreč z ene strani veleposestniki tuje narodnosti pritiskali na široke kmečke mase, a z druge strani pa nacionalni industrijski kapital s svojimi šovinističnimi smernicami, (osnovanjem nemških šol in nameščenjem nemških uradnikov na slovenskem ozemlju, kot protiutež otvarjanju slovenskih srednjih šol in slovenske univerze, kakor tudi uporabe slovenskega jezika pri državnih uradih), so povzročile

Zaščita kože

Gornja naprava je bila izdelana za nekega poljskega delavca, ki ima jako občutljivo kožo proti sončnim žarkom ter si je moral zaščititi glavo.

le val protesta od strani širokih mas slovenskega prebivalstva. Nacionalno preganjanje je začelkom XX. stoletja postalo še hujše, ko se je gospodarstvo in politika Avstro-Ogrske usmerila na pot imperijalizma, in ko je Avstro-Ogrska vporebila vse svoje sile, da bi osvojila Balkan. Ko so leta 1903 madžarski magnati razvili v sosednji Hrvaški novo krvavo strahovladno, je po vsem slovenskem ozemlju šel burni val protesta in solidarnosti z bratskim hrvaškim narodom. Celo katoliška slovenska narodna stranka, ki je gledala na nacionalni podvig, kakor na vrsto "poganstva," se ni mogla vzdržati, da bi se ne pridružila temu protestu.

Še bolj se je dvignil nacionalni podvig sredi slovenskih narodnih mas v času aneksije Bosne in Hercegovine od strani Avstro-Ogrske leta 1908. V Ljubljani, glavnem mestu Slovenije, so avstrijski vojniki streljali na slovenske demonstrante, pri čemer je bilo ubitih in ranjenih mnogo oseb. Aneksija Bosne in Hercegovine, ki jo je slovensko kmečko ljudstvo in meščanstvo smatralo kot veliko nacionalno razžaljenje bratskega srbskega naroda, je vzbudila splošno razburjenje. In to kljub temu, da so obedve buržoajske stranke, kakor narodno - nacionalna stranka, tako tudi katoliška slovenska narodna stranka odobrila aneksijo in da so čestitale vladi k temu imperijalističnemu činu, kot prvemu resnemu koraku avstro-ogrškega imperijalizma k daljšemu prodiranju na Balkan.

Slovenske narodne mase so v svoji borbi proti nacionalnemu zatiranju od strani nemške in italijanske buržoazije našle najboljše zaveznike v sosednjih in njim po krvi in jeziku rodni Hrvatih in Srbih.

(Dalje prihodnjije)

Urednikova pošta

Od podružnice št. 35
JPO,SS, okrožje Waterloo

Cleveland - Collinwood, Ohio.
— Sledeči nabiralci, kot prispevatelji so bili na delu pri naši podružnici za gori omenjeno organizacijo za mesec junij:

Nabiralca Mrs. Gert. Bokal, Mr. in Mrs. A. Bokal \$5.00; Po \$1.00 so prispevali: Mary Mizvek, Rose Simenc, M. Lavrič (Saranac Rd.), Andrew Zupanc, Theresa Kodolja, Mary Ižanc, Anton Malovašič, Josephine Sustarišič, Peter Malovašič in Mrs. D. Sulen.

Po 50c: Mary Walter in Mary Jenc.

Od tu dalje so prispevali ostali, ob priliki pobiranja oglasov za v programno knjižico za

jesensko prireditve, katere s nabirale v ta namen Mrs. Bokal in Mary Walter in to namesto oglasov.

Mrmoljevi so dali oglas za \$5.00 Po \$2.00: Mrs. Mary Nachtigall, Leo Kaušek, Math Kastelic, F. Yakoš, Mr. in Mrs. Marolt (Hemes Ave.).

Mrs. Louise Mermolja \$5.00 Po \$1.00: Victor Bernot, Martin Vinšek, Alice Grošel, Martin Martich in Frances Polc.

Skupno nabranega na knjižico Mrs. Bokal \$36.50.

Mrs. Mary Coprič, nabiralca Jos. Karlinger \$1.50, Vebožič \$1.00, Mary Gombach \$1.00, Rose Zdešar 50c, Lud. Kovacic \$2.00, Jos. Ribek \$1.00, John Gorup 50c, Mary Jakše \$3.00, A. Kalan 50c, Frances Urb \$1.00, Jos. Setina \$1.00, Mar. Pišler \$1.00, Mary Struna \$2.00, Jos. Perušek \$1.00, Frances A. ko \$1.00, John Vrhovec \$1.00, Jos. Belanich \$1.00, Ludw. Cian (ne dovolj čitljivo) \$1.00.

Torej skupno nabrala Mrs. Mary Coprič \$21.00. Tudi tu bilo nekaj nabranega ob prireditvi nabiranja oglasov, ki sta jih birale Mrs. Coprič in Mrs. B. čar.

Nabiralec J. F. Durn. Jack Jelovšek \$1.00, Mr. Mrs. Jos. Zimmerman \$5.00, Mr. in Mrs. Leo Gražar \$5.00, Gražarjevi so že enkrat prispevali. Mrs. Mary Urek ta ravno tako že popreje prispevala; Mrs. J. Česnik \$1.00, to prispeva mesečno tako vsi Mr. in Mrs. Louis Prišel, A. cadé Ave. \$5.00; Mr. in M. M. Tomšič \$2.00, Jos. Maslo in ravno tako dolar za SAN. Neimenovana zavedna žena \$2.00.

Anton Jankovič, nabiralec: Mr. in Mrs. Andy Ipavec \$5.00, John Usečnik \$5.00, Mrs. J. Gorup \$2.50 in ravno to vsoto za SANS.

Skupno izročeno po Jankoviču \$9.50.

Andrew Božič (zidar) nabiralec: — Frank Andrijačič, Frank Cimperman \$1.00, Jak. Košir. \$1.00, Vinc. Klemenec \$2.00. Skupno torej \$6.00.

John Jančar, nabiralec: John Mršnik \$1.00, Frank Kure \$2.00 in James Pokraje \$1.00 — Skupno \$4.00.

Skupno zbranega po naših požrtvovalnih nabiralcih v mesecu juniju, je torej \$102.10, prekaša vsoto meseca maja. Glejmo torej, da bomo vsaki mesec zbrali več.

Kaj pa ostali nabiralci, ki mate knjižice, društveni zastopniki, poskušajte tudi vi storiti nekaj za to humanitarno podvig našim v zaslužni domovini Veliko je med vami še, ki imate knjižice pa še niste storili kaj v ta namen. Poskušajte zbirati, da zberemo čim več Collinwood mora iti "over the top". Ne dopustimo, da nekateri delamo, delajmo več doprinasajmo vsi po svojih močeh v prostovoljnih prispevkih kot z nabiranjem.

Delo za našo jesensko prireditve gre nemoteno tudi dalje izpod rok, pripravljamo da bo čimvečji finančni uspeh. Nabiralke oglasov so na delu in so bile že dokaj uspešne sedaj, upajmo, da bodo še v dočep poskušale zbrati skupaj si bo v oglaših, kot v stovoljnih prispevkih.

Enkrat pozneje bomo pričeli tudi imena trgovcev in glaševalcev.

Vsem pa za to sedaj storimo nem delu, lepa hvala za požrtvovanje, nabiralcem prispevateljem.

Prihodnja seja naše podružnice se vrši z dne 27. julija, rej zastopniki, da boste vsi vzoči.

Za št. 35, JPO,SS, J. F. Durn, tajnik

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

Tako pa se je zgodilo, da je začela Katra preje govoriti in za vedno razdelila Jurija od Anice.

Zdravnik je bil povedal, da hude nevarnosti za Jurija ni, vendar pa je zahteval zelo mirno razpoloženje in izvrstno oskrbo. Tako se je Juri kmalu začel čutiti bolje. Toda neprenehoma ga je mučila ona zadeva z Anico. Spraviti jo z materjo, navezati eno in drugo na se, bila stalna misel, in tozadevno je govoril z Anico, toda tako, da je Anica mislila, da ji očita neprijaznost do matere, in je molčala in odšla in se razjokala. Potem je sklenil Juri govoriti z materjo: In tako je dejal nekoga dne:

"Mati, ali boste hudi?"

"Zakaj, Juri!" je vprašala Katra. "Glejte," je nadaljeval Juri, "kar sem bolan, sem tako vesel. Vi ste tako dobri z menoj, in Anica sem tudi vesel. Veste li, kaj mi je povedala? Ali veste? Ali si morete misliti?"

"Zato pa je zakon, da so otroci," je odvrnila. Rahla nevolja je drhtela v njenem glasu. Ali

Juri je ni opazil in nadaljeval: "Da, mati! In zato sem tako srečen, in samo še nekaj me teži. Ali ste še vedno hudi na Anico?"

"Jaz huda?" se je zavzela Katra. "Ali me tako črni pri tebi? Moj Bog, kaj morem zato, če sem hude jeze. Potrpela bi z menoj. In krivice je tudi ne delam. Veš Juri, lepo to ni od nje."

"Ne, mati," je branil Anico Juri, "nikoli ni Anica tožila čez vas. Bog vari!" Umolknil je. Potem pa je nadaljeval žalostno:

"Oh mati, kako bi to bilo lepo. V miru bi živeli, in jaz bi ozdravel in potem bi imeli krst —"

Presekala mu je govor:

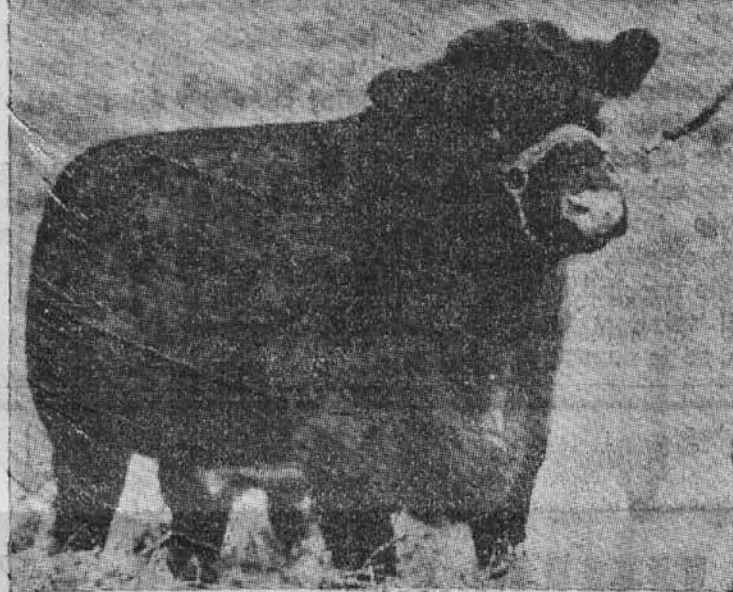
"Juri," je rekla, "ti si bil proti meni odkritosrčen. Zato hočem biti tudi jaz. Obljubim ti, da se z Anico ne bom ujedala. Pa naj tuda ona pazi. Seveda," je zategnila. "Če bo včasih taka, kakor do zdaj, moj Bog, na vse molčati pa tudi ne morem. Saj sem tvoja mati! In če nisem bila prijazna vselej, tega ne more reči nihče, da se nisem pe-

Vojak razlaga premogarjem vojne prigode

Seržant Ted Varney, veteran z afriškega bojišča, razlaga premogarjem v Dickson Cityju, Pa., potek bojev v Afriki.

PUREBRED SALE SETS NEW AVERAGE PRICE RECORD

GRANDVIEW, MO.—A new record setting sale recently netted \$73,085 when the 70-head purebred shorthorn herd of the late George E. Longan's farm of Kennett, Kansas, was dispersed at auction at Merryvale farm here. Twenty sons and daughters of the imported bull, Calrossie Prince Peter, 1940 Perth, Scotland, champions, brought an average price of \$1,206. In the lower picture is Prince Peter, top bull of the sale, for which Dr. Charles R. Hartsook, prominent Wichita Falls, Texas, Shorthorn breeder, paid \$5,000. Dr. Hartsook is shown at the left in the upper picture with Russell Kelce of Grandview who acquired and dispersed the herd of the former Kansas City newspaper publisher. Buyers were present from 22 states and Canada. (Upper photo Kansas City Star).

havalja za te, in samo zate ne skrbi. In tudi, ko si se žen, sem ti odsvetovala samo rati tega. Anica ni za te. Ona je tvoja poguba."

"Kaj govorite mati!" je vzkliknil Juri. Mati pa je molala sinovo lice. Mislila je, koliko bi mu zaupala tolik in tako, da bi se ne obrnil od nje kot obrekovavke in bi dvignila njem dvom. Zato se je naslonila in pristavila:

"Ti imaš Anico močno rad, zato jo tudi vidiš drugače kot jaz!"

"Da, rad jo imam, mati. Toda, slep tudi nisem. In če ima kako napako, gotovo jo poznam."

Ona ni odvrnila nič in se vrgnila, kakor da ji je neljubo govoriti o tem.

"Mati," je dejal Juri, "ved, da vam ni prijetno govoriti o Anici z menoj —"

"In nima nobenega pomena," je presekala ona sinu besedo. "Združbe pa tudi ne maram de-mati, 'toda nekaj drugega v-lati. Saj itak vse njej veruješ.' Čim trdovratneje se je skušala Katra odtegniti temu pogovoru, tem bolj je Juri hotel, da govori. Revez ni slutil, da je igrača v materinih rokah, in

skoro proseče je dejal:

"Mati, če mislite, da morete Anici res kaj očitati, povejte mi. Kaj ne, ponosna je malce in pa nagle jeze včasih. Tako občutljiva je in vse si žene k srcu, in vi mislite, da vas sovraži."

"Mar meni, kaj misli o meni," je odvrnila mati, "da me vidi nerada, to je zadnje, kar ji morem očitati saj je tudi jaz ne morem. A to je: jaz vem, zakaj je ne morem."

"Mati, zakaj?"

"Zakaj? Ali res hočeš vedeti, res? In kaj bo potem, kaj?" Skoro porogljiv je bil njen glas. Juri je bil razburjen in radeveden. Skoro tresel se je. Mati je dobro opazila njegov nemir, stopila je k njemu in mu ovila roko krog vratu:

"Revez si, pridober si in prepošten."

"Vi mislite, da ni poštena," je komaj slišno zašepetal. "Ne m. slim tega," je odvrnila. "Toda nekaj drugega v-lati na nji, in to mi ne ugaja. Te je vzela, naj bi te tudi knela rada, kakor gre. Saj je vedela kakšen si, da si plašen in pust."

(Dalje prihodnje)

No second chance...no other choice

FOR THOSE who fall and freeze on the lime-covered floors of the cattle cars that carry them to German labor camps—there is no other choice.

For the little children of Tepelini and Salonika and Athens who wait with swollen stomachs for the food ship that never arrives, there is nothing else to do—but wait.

For the Russian peasant with no choice but to burn his home before the Nazis reached it; for the Chinese of Nanking who suffered the terrorism of the Japs; for all of those in nameless graves and numberless cells—for all of them—there was no second chance, no other choice.

But for you—a choice still remains. For you—among all the peoples of the world, the road to freedom is still clear.

Never before have we been able to measure the price of freedom for ourselves and our children in such tangible terms. Will you help to keep the road to freedom open? Will you invest—all you can—in War Bonds?

It's not so much to ask. Many of us are making more money than we have for years. The things we'd like to buy with that money are scarce—or unavailable. So, we're asked to loan money at good interest—\$4 for every \$3 when the Bonds mature. Money to help pay for the war—keep prices down—provide peacetime jobs and peacetime goods and a generally decent world for all of us when the war is won.

Chances are you're already in the Payroll Savings Plan—buying War Bonds—doing your bit. But don't stop there. Raise your sights. Do your best!

YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST

BOOST YOUR BOND BUYING THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This space is a contribution to America's all-out war effort by

AKCIJA JPOSS IMA ZAPUJANJE PRI NARODU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Iz slovenskega hriba v San Franciscu, Calif., so nas tudi pogledali tamkajšnji Slovenci in Slovenke. Poslali so \$275,00. Prav lepo je to, da se nas spominjajo tudi najbolj oddaljene slovenske naselbine na Zapadu.

Tako so bili aktivni lokalni odbori v Denverju, Rock Springsu, Detroitu in Jolietu.

A še to: Podružnice Slovenskega ameriškega narodnega sveta tudi prispevajo. Da bi imele kaj dosti posnemačev. Vsak dolar je dober. Le še pošljite. Vsak dolar je najprvo v pomoč Ameriki, vložen v vojne bonde, a ko bo konec vojne, bodo ti ameriški dolarji v pomoč našim bratom in sestram v domovini.

Bratje in sestre v svobodni in prosti Ameriki! Jugoslovanski pomožni odbor, slovenska sekcija, je vredna vašega zaupanja ter istega tudi uživa. Tega ne more nikdo zanikati. Tudi nam ne more nikdo zanikati, da ne vršimo naše delo pravilno, v soglasju z zakoni in predpisi washingtonske vlade.

Glavni odbori desetih slovenskih bratskih in podpornih organizacij v Ameriki, ki imajo zaupanje velike in pretežne večine slovenskega naroda v Ameriki, po svojih zastopnikih vodijo, čuvajo in uredujejo to pomožno akcijo. In te zastopnike je slovenski narod v Ameriki izvolil na svojih demokratičnih konvencijah. To niso samopostavljeni zastopniki, ampak pravilno izvoljeni uradniki, ki danes brezplačno vršijo svoja dela v pomožni akciji. Za svoje delo so odgovorni vladi v Washingtonu, D. C., svojim glavnim odborom, kakor tudi vsemu slovenskemu narodu v Ameriki.

Ti prijatelj, ki čitaš to poročilo, vprašaj se, če si že storil svojo narodno dolžnost. Ali si že kaj daroval za JPOSS? Ni človeško, ni prijateljsko, in ni krščansko, ako gledaš samo na to, da je tebi dobro. Tvoja dolžnost je, da pomagaš tudi

tvojemu bratu ali sestri v domovini, ki pričakuje tvojo pomoč po končani vojni. Mrs. Mary Stucin iz Los Angelesa, California, se zaveda te narodne dolžnosti. Že vdrugič mi je poslala \$10,00 za reveže v domovini. In če bi vsi Slovenci in Slovenke v Ameriki tako mislili in tako storili, kako lahko bi bilo delo našega odbora!

Narodno zavedna žena, Mrs. Jereb, ki je umrla pred par tedni v Clevelandu, je rekla svoji hčeri pred smrtjo: "Ko umrem, sporočite mojim prijateljem, da naj ne kupujejo rož in cvetja na mojo krsto, ampak naj rajši darujejo za naše reveže v domovini." In tako se je tudi zgodilo. Lokalni odbor št. 2 v Clevelandu bo dobil te denarne prispevke.

Tako je, kjer je narodna zavest in čut, kjer je usmiljenje in dobra volja. In lažje je dati, kakor pa jemati, kajti, kdor daje, ima, da lahko da, kdor jemlje, sprejema pač zato, ker nima. In koliko jih je med nami, ki bi lahko dali, toda ne čutijo, da so del slovenskega naroda, če je potreba kaj dati. Te ljudi bo potreba zbuditi; to je dolžnost vseh tistih, kmečkim prebivalstvom.

ki se zavedajo usode našega naroda v domovini. Lepo je, ako ga poprosite, toda dolžnost je, da ga vprašate, če vaše prošnje ne sliši; če pa tudi na vaše vprašanje ne odgovori, potem ga opozorite, da je to nepisani davek, naš narodni davek, katerega je dolžan svojem narodu, ker govori njegov jezik, ker ga živi njegova narodna kri, in ker ne more zatajiti slovenstva s tem, da odreče pomoč trpečim in krvavečim bratom in sestram onkraj morja, ki umirajo na Kalvariji največje narodne nesreče in tragedije v zgodovini Slovenstva.

Daj, brat, daj; pomagaj, sestra!

USTANOVITELJ ZADRUŽNOSTVA NA HRVASKEM UMRL

Washington. — Ustanovitelj zadružništva na Hrvaškem Jakob Jurković, je glasom od ošišca kontroliranega radia Rakovica nedavno umrl v Zagrebu. Jurković je bil posvetil vse svoje življenje širjenju zadružnega sistema med hrvaškim kmečkim prebivalstvom.

Ko se bojite, da bo vaša streha prihodnje, ko bo deževalo puščala, je čas, da nuditte vaši hiši novi deal! Toda izberite si vašo prihodnjo streho zelo skrbno—nabavite si one vrste, ki vas bo najmanj stala na vsako leto posluje.

Mi prodajamo Carey in Bird material—produkti, ki imajo za seboj nad 60 let uspešne izkušnje pri pokrivanju streh. Nabavite si našo ceno na oni vrsti, ki vam bo nudila najboljši pogled in trajno življenje.

Pokrite streho nanovo sedaj
20 letno jamstvo za kritje strehe
na hiši 24x20, za samo **\$79.00**

Pokrivanje streh na rezidenčnih poslopij naša specialiteta

NAPRAVITE TO DELO SEDAJ

DOKLER JE ŠE NA RAZPOLAGO MATERIAL IN DELAVCI!

Modernizirajte vaš dom z obito asfalt!

Posluga širom države. — Najbolje znani za kritje streh v Ohio—Preko 1000 streh v Greater Clevelandu
DAMO BREZPLAČNE PRORACUNE

Universal Roofing Service

1515 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: CH. 8376-8377 — Ob večerih: ME. 4767

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.
982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELEDDEC
Glenview 3830

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING
Towing, Parts, Batteries, Painting
Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
Endicott 9361
Moderna slovenska popravilnica
PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS
AUTOMOBILE IN TRUKE

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.

Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

GOSTILNA

Frank Mihčič Cafe

7114 St. Clair Ave.

DOBRO PIVO, ŽGANJE IN PRIGRIZEK
Endicott 9859

KO ZAZELITE KOZAREC

dobre pive, vina ali žganja, obiščite

Louis Seme Cafe

6507 St. Clair Ave.,

Za privatne zabave pokličite EN. 9026
Odprto do 2:30 ure zjutraj

RUDY BOŽEGLAV

WINERY

6010 ST. CLAIR AVE.

Najfinjša vina, domačega izdelka, dobite na kozarec ali v večji količini za na dom.

Postrežemo tudi z okusnim prigrizkom.
Se priporočamo!

Carl's Cafe

Pivo — vino — žganje — izvrsten prigrizek
Odprto vsaki dan do 3.30 zj.
Ples vsak petek—sobota

Nudimo na rezervacijo prostore za sestanke. — Se priporočamo.

ROSE FRANK, Mgr.

1301 E. 54 St. EN. 8997

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna

Jelercic Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195

GASOLIN

MIKE POKLAR

E. 43 St. in St. Clair Ave.
Endicott 9181

Gulf Refining Gas Station
Izvršujemo tudi prvovrstna popravila na avtomobilih.

STOPAR'S HI-SPEED SERVICE

905 East 185th St.

Official OPA Tire Inspection
Mi imamo avto-rack; najnovejšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo karantirano. Se priporočamo.

RAZNO

POZOR,

HISNI GOSPODARJI!
Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopijih, pri strehi, zlebovih ali furnerih, zgledite se pri
LEO LADHA
1336 E. 55th St. Henderson 7740

Three Corner Cafe

1144 EAST 71st ST.

Andy Kavčnik in John Levstik, lastnika
Izvrstno pivo — vino — žganje in okusen prigrizek.
Se priporočamo

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Orožniški stražmojster Flanderka se je zopet zadovoljno nasmehnil in položil "Sekretreservat" med deščici z napisom "Tajne odredbe." Bilo jih je mnogo fabriciralo jih je notranje ministrstvo s sodelovanjem ministrstva deželne obrambe, kateri je bilo podrejeno orožništvo. Na deželnem orožniškem poveljstvu v Pragi jih niso mogli dovolj naglo razmnoževati in razpošiljati.

Tu so bila: Navodilo, kako kontrolirati mišljenje krajevnega prebivalstva. Navodilo, kako je zasledovati v pogovorih s krajevnim prebivalstvom, kakšen vpliv imajo na njegovo mišljenje poročila z bojišč. Vprašanje, kako se vede prebivalstvo na pram razpisanim vojnim posojilom in zbirkam. Vprašalna pola o razpoloženju med vpoklicanci in med onimi, ki bodo vpoklicani. Vprašalna pola o razpoloženju med člani krajevnega samouprave in inteligenti. Naročilo, da je nemudoma dognati, kakšne politične stranke so v kraju in kako so posamezne stranke močne. Naročilo, da je nadzirati delovanje voditeljev političnih strank, zastopanih v krajevnem prebivalstvu. Vprašalna pola o tem, kakšne novice in brošure prihajajo v rajon orožniške postaje. Instrukcija, tikajoča se ugotovitve, s kom se shajajo osebe, ki so sumljive nelojalnosti in v čem se javlja njih nelojalnost. Instrukcija, kako poiskati izmed krajevnega prebivalstva plačevane donašče in informatorje. Instrukcije za plačane informatorje med krajevnim prebivalstvom v službi orožniške postaje.

Vsak dan je prinašal nove instrukcije, navodila, vprašalne pole in naredbe; vlada je hotela vedeti o vsakem državljanu, kaj misli o nji, v pisalni mizi orožniškega stražmojstra so se kupile tiskovine in registri, Flanderka pa je često lomil z rokami, srce mu je vselej zabušilo, kadar je zagledal znano kuverto z napisom "Portofrei dienstlich." Ponoči je, premišljujoč o vsem, prihajal k prepičanju, da konca vojne ne dočaka, ker bo imel kmalu kolesce manj ali preveč. Okrajno orožniško poveljstvo ga je vsak dan bombardiralo z vprašanji, zakaj ni odgovoril na vprašalo polo pod števil. 7245, kako je izvršena instrukcija pod števil. 88,992, kakšne so praktične posledice navodila pod števil. 123,456, itd.

Največ mu je dala brige instrukcija, kako pridobiti izmed krajevnega prebivalstva plačane vohune in ogleduhe. Zaman jih je iskal, končno si je enega izmislil in sporočil fingirno ime ter si s tem zvišal prejemke za 50 K na mesec, katere je zapisal v krčmi pri Mačku. Pri desetem vrčku je vselej dobil napad slabe vesti in pivo mu je zagrenelo na jeziku. Potem je vselej slišal, kako so govorili pri sosednji mizi: "Danes je naš gospod stražmojster nekam ožogen, kakor bi ne bil v svojem razpoloženju." In odhajal je domov, po njegovem odhodu pa je vselej rekel kdo: "Gotovo so ga naši zopet kje na Srbskem pokakali, da je naš vahtmajster tako molčeč."

In stražmojster je doma izpolnil zopet vsaj eno vprašalno polo: "Razpoloženje med prebivalstvom: I. a."

Imel je često dolge noči brez sna. Neprestano je pričakoval inspekcij, preiskav. Sanjalo se mu je o vrvi, vislicah in resnično ga je nazadnje pod vislicami vprašal sam minister deželne obrambe: "Sie, Wachtmeister, wo ist denn die Antwort auf das Zirkular Nr. 1789678 XYZ?"

A sedaj! Kakor bi iz vseh kotov orožniške postaje donelo staro lovsko geslo: "Lovski blagor!" In kar nič ni dvomil Flanderka, da ga okrajni poveljnik potrepla po rami in poreče: "Ich gratuliere, Herr Wachtmeister!"

In v duhu si je slikal, kako bo odlikovan, kako bo avanziral, kako se mu odpira kariera...

Poklical je četovodjo in vprašal: "Ali je dobil obed?"

"Da, prinesli so mu prekažno svinjino z zeljem in cmo-kom. Juhe ni bilo več. Izpil je čaj in želi še enega."

"Dajte mu ga!" je velikodušno dovolil stražmojster. "Potem pa ga privedite k meni."

"No, kako? Ali vam je tehnika?" je vprašal, ko so mu čez pol ure privedli nasičenega in napojenega Švejka.

"Se precej, gospod vahtmajster. Le zelja je bilo premalo. Svinjina pa je bila dobro prekažena. Tudi čaj se mi je prilegel."

"Ali je resnica, da se na Ruskem popije mnogo čaja? Imajo tam tudi rum?"

"Rum je po vsem svetu, gospod vahtmajster."

In stražmojster se je sklonil k Švejkju in vprašal zaupno: "Ali so na Ruskem lepa dekleta?"

"Tudi lepa dekleta so po vsem svetu, gospod vahtmajster."

"Glej ga, dedca!" si je mislil stražmojster, "zdaj bi se hotel izvijati." In vprašal je vnovič: "Pa kaj ste hoteli delati pri 91. regimentu?"

"Hotel sem iti z njim na fronto."

Stražmojster se je zadovoljno ozrl na Švejka in pripomnil: "Pravilno. To je najboljši način, da pride človek na Rusko."

In opazoval je, kakšen je učinek njegovih besed na Švejka, ki pa je ostal čisto miren.

"Niti z očesom ne trenem," se je čudil stražmojster. "To je njih vojaška vzgoja. Ako bi bil jaz na njegovem mestu in bi mi kdo rekel kaj takega, gotovo bi se mi zatresla kolena..."

"Jutri vas odvedemo v Pisek," je pripomnil kakor nehote. "Ali ste že bili kdaj v Pisku?"

"Leta 1910. na cesarskih manevrih."

Nasmeh stražmojster je bil po tem odgovoru še prijaznejši in zmagovitiji. V duhi je čutil, da je njegov sistem vpraševanja prekosil sam sebe.

"Ali ste prebili ondi vse manevre?"

"Gotovo, gospod vahtmajster, kot infanterist."

Od radosti se je tresel stražmojster in jedva je čakal, da bi to urno zabeležil v raportu. Pozval je torej četovodjo, naj Švejka odvede, sam pa je svoje poročilo popolnil takole: "Ko bi se bil vrnil v vrste 91. pešpolka, se je nameaval takoj pri-

Na sliki vidimo vojaško stražo, ki patrolirja z razno navla-kno nastlane ulice za časa plemenskih izgredov v Detroitu.

glasiti na fronto in pri prvi priložnosti priti na Rusko. Zakaj opazil je, da mu je povratek zaradi budnosti naših organov nemogoč. Da bi bil pri 91. pešpolku prav lahko ostal, je razumljivo, saj je priznal po daljšem križnem vpraševanju, da je prebil leta 1910. kot infanterist vse cesarske manevre v okolici Piska. Iz tega je razvidno, da je v svoji stroki izredno sposoben. Pripominjam samo še, da so zbrani podatki obtožbe sad mojega sistema križnega zasliševanja."

Med vrati se je pojavil četovodja: "Gospod vahtmajster, on hoče na stranišče."

"Bajonett auf!" je odločil stražmojster, "ali ne. Privedite ga sem!"

"Vi hočete na stranišče?" je vprašal Švejka prijazno. "Ali ne tiči za tem kaj drugega?" in uprl je svoj pogled v Švejkov obraz. "Jaz pojdem z vami."

"To je jako dober revolver," je rekel Švejkju po potu, "za sedem strel in strelja precizno."

Preden pa sta stopila na dvorišče, je poklical še četovodjo in mu pošepetal: "Vi vzemite bajonet auf in se postavite, ko bo notri, za straniščem, da se nam ne preklopje skozi gnojno jamo!"

Stranišče je bila navadna lopica iz desk, stoječa sredi dvorišča nad jamo z gnojnico, stekajočo se iz bližnjega kupa hlevskega gnoja. Bila je stara in je ustrezala celim generacijam. Zdal je sedel v nji Švejk, za njo je stal s puško z nasajenim bajonetom v roki četovodja, a pred njo je stal stražmojster z revolverjem in premišljal, upirajoč svoje jastrebske oči v vrata, v katero nogo naj ga ustrelji, ako poizkusi pobegniti.

(Dalje prihodnjič)

Mali oglasi

V najem

se odda poštenski ženski, lepo urejeno sobo. — Vpraša se na 19703 Kewanee Ave.

Mladi fant

pošten, kateri želi stalno službo v jeseni tudi po šoli, naj se osebno oglasi v trgovini obuval na 6410 St. Clair Ave

VELIKA ZALOGA MOČNIH BENCH HYBRID TEA VRTNIC,

ki cveto skozi celo sezono. Vsajene v Ohio.

GRMI VRTNIC

10 za \$1.00

Posebno veliki grmi, 10 za \$2.00

Prejeli smo jih od enega največjih prodajalcev rastlin v severni Ohio, ki jih prodaja pod ceno, ker potrebuje prostor za sajenje setev zelenjave. Vsak zaboj vsebuje 10 velikih, močnih grmov, fine korenine, različne vrste; videti jih morate, da jih znate ceniti.

Naročila po telefonu in pošti takoj izpolnimo. Za naročila po pošti dodajte 30c za vsakih 10 grmov, za kritje stroškov s pakiranjem in poštne.

Andrew C. Booth Inc.

NURSERIES

10200 CARNEGIE AVE.

CEdar 8548-9641

Odprto ob večerih in nedeljah

Acid Indigestion

Relieved in 5 minutes or double your money back

When excess stomach acid causes painful, suffocating gas, sour stomach and heartburn, doctors usually prescribe the fastest-acting medicines known for symptomatic relief—medicines like those in Bell-and-Howell's. No laxative. Bell-and-Howell brings comfort in a 5-minute relief. Double your money back on return of bottle plus 25c at all drug stores.

OGLAŠAJTE V —

"ENAKOPRAVNOSTI"

Mali oglasi

Odda se

v najem 3 čedne sobe zakonskemu paru brez otrok. — Vpraša se v Suite št. 3, zgoraj na 1053 E. 71 St., od 4. do 6. ure zvečer.

Hiša se prodaja

v Euclidu, blizu šole, cerkve Slov. društvenega doma; za no družino, 6 sob, kopalnica vse moderne priprave za našnje gospodinjstvo. Dve raže, lota 50x150. Vpraša se lastniku na 20112 Lindberg St. Euclid, Ohio, spodaj.

TOVARNIŠKO DELO

100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime" če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, morate predložiti izjavo, da lahko sprejmete drugo delo.

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave

THE BANK

FOR ALL THE PEOPLE

FOUNDED 1854

The Cleveland Trust Company

THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Zavarovalnina

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.

preskrbi JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE.

POKLIČITE: ENdicott 0718

Gramofonske plošče

slovenske, hrvatske, angleške vseh vrst. Naša trgovina je odprta vsaki dan od 12. do 8. zvečer. Zaprtja je ves dan ponedeljkih in sredah.

NORTHEAST SALES SERVICE CO.

Jerry Bohinc

819 E. 185 St.

Prijatelj's Lekarna

ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 68 St.

PRESCRIPTION SPECIALISTS

ENdicott 4212

Zaštonj pripeljemo na dom

ZAVAROVALNINO

za hiše, pohištvo in avtomobile vseh vrst

preskrbi MIHALJEVIC BROS.

6424 St. Clair Ave.

Zavarovalnina na pohištvo za vsoto 1000\$ vas stane le \$5.00 za tri leta.

FANTJE IN MOŽJE!

V naši trgovini dobite vedno najboljše spodnje perilo, srajce, kravate, klobuke in druge stvari.

IZDELJUJEMO OBLEKO PO MERI

JOHN MOČNIK

772 East 185th St.

RED-ITCHY-SCALY ECZEMA

Effective Home Treatment Promptly Relieves Torture

First applications of wonderful soothing medicated Zemo—a doctor's formula—promptly relieve the intense itching, soreness and start at once to heal the red, scaly skin. Amazingly successful for over 30 years! First trial of marvelous clean, stainless liquid Zemo convinces! All drug stores. Only 35¢.

ZEMO

Oglašajte v —

Enakopravnost

ZAVESE

Tu si lahko izberete kakor-šnekoli vrste zaves, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

ZA POPRAVILA NE RAČUNAMO

Odprto ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

EARN WHILE YOU LEARN

GOOD JOBS FOR MEN AND WOMEN IN VITAL WAR PRODUCTION

No experience necessary—learn on the job at one of Republic Steel Corporation's three Cleveland manufacturing divisions!

Men and women 18 or over who are not yet engaged in war production at their highest skill are urgently needed NOW—to help produce parts for the airplanes, tanks, guns and ships that our fighting men must have.

You earn good money while you learn

DON'T DELAY! Come in to the

REPUBLIC EMPLOYMENT OFFICE

308 PROSPECT AVE., N. E.

OR APPLY AT YOUR NEAREST PLANT

All are convenient to bus and trolley lines

Call early—or during your noon hour. Get into war work that is safe, interesting and profitable. Open daily (except Sunday) at 8:30 A. M.

Manufacturing Divisions of

REPUBLIC STEEL CORPORATION

Bolt and Nut Division 1970 Carter Road

Pressed Steel Division of Truscon Steel Company 6100 Truscon Avenue

Steel and Tubes Division 224 East 131st Street

Zavarovalnina

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.

preskrbi JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE.

POKLIČITE: ENdicott 0718

Gramofonske plošče

slovenske, hrvatske, angleške vseh vrst. Naša trgovina je odprta vsaki dan od 12. do 8. zvečer. Zaprtja je ves dan ponedeljkih in sredah.

NORTHEAST SALES SERVICE CO.

Jerry Bohinc

819 E. 185 St.

Prijatelj's Lekarna

ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 68 St.

PRESCRIPTION SPECIALISTS

ENdicott 4212

Zaštonj pripeljemo na dom

ZAVAROVALNINO

za hiše, pohištvo in avtomobile vseh vrst

preskrbi MIHALJEVIC BROS.

6424 St. Clair Ave.

Zavarovalnina na pohištvo za vsoto 1000\$ vas stane le \$5.00 za tri leta.

FANTJE IN MOŽJE!

V naši trgovini dobite vedno najboljše spodnje perilo, srajce, kravate, klobuke in druge stvari.

IZDELJUJEMO OBLEKO PO MERI

JOHN MOČNIK

772 East 185th St.

RED-ITCHY-SCALY ECZEMA

Effective Home Treatment Promptly Relieves Torture

First applications of wonderful soothing medicated Zemo—a doctor's formula—promptly relieve the intense itching, soreness and start at once to heal the red, scaly skin. Amazingly successful for over 30 years! First trial of marvelous clean, stainless liquid Zemo convinces! All drug stores. Only 35¢.

ZEMO

Oglašajte v —

Enakopravnost